

Barne- og Familiedepartementet
Postboks 8036 DEP

0030 OSLO

Deres ref.:

Vår ref:
Gunhild Sunita Flaa
Tlf:
23/3932(2)

Arkiv:
/G00/&13
48493/23

Dato:
22.06.2023

SVAR PÅ HØRING - BARNEVERNsutvalgets NOU 2023 - 7

Barnevernstjenesten i Hamar sender med dette inn høringssvar til NOU 2023:7 Trygg barndom, sikker fremtid.

Barnevernstjenesten i Hamar er en tjeneste med ca. 30 ansatte. Vi er inndelt i tre spesialistteam, undersøkelse-, tiltak-, og omsorgsteam. Mange har lang erfaring og flere har jobbet i tjenesten i over 20 år.

Overordnede betraktninger.

Ved gjennomgang av NOU og ulike forslag til endringer er det en overordnet betraktning at barnevernstjenestens mandat skrenkes inn på flere områder. Dette er en dreining som barnevernstjenesten i Hamar er uenig i. Det har vært satset på kommunalt barnevern over tid, og det kan fremstå som at flere av forslagene som foreslås ikke har tid til å vente på effekten av endringer som allerede er igangsatt. Det går mot en ytterligere spesifisering av ulike krav, med tilhørende dokumentasjonsplikt, som fører til at det bør vurderes nøye hvor grensen går for når krav til standardisering og manualbasert arbeid går på bekostning av godt sosialfaglig arbeid og nødvendig rom for skjønn. Det er barnevernstjenesten i Hamar sin oppfatning at mange av de endringene som foreslås allerede er dekket av gjeldende lovverk. Det er en risiko ved å lage et system som skal følges av alle med utgangspunkt i tjenester med omfattende svikt, heller enn å rette en direkte innsats mot de tjenestene som er mest sårbare. Barnevernstjenesten i Hamar har forståelse for at barnevernet er ulikt i Norges og at noen tiltak kan treffe bedre i tjenester som er ulik vår både i antall ansatte og kompetanse. Vi besvarer høringen ut fra Hamar barnevernstjeneste sitt perspektiv.

Konkret tilbakemelding på enkeltforslag, som samlet sett utgjør en uønsket dreining av barnevernsfeltet mot et mer ekspert dominert uten nær kontakt med barn og foreldre:

Barnevernstjenestens mandat skrenkes inn på flere områder, dette gjelder både i undersøkelse, tiltak og ved plassering.

Flere av forslagene gir større myndighet til både Bufetat og nemnd, og fratrar derigjennom noe av barnevernstjenesten sin funksjon.

Barnevernstjenesten i Hamar støtter ikke følgende forslag:

- **Forslag 14 Bistand ved henleggelse av undersøkelsessak:**
Vi mener at vi ivaretar dette på andre måter og ofte underveis i undersøkelsen. Dersom barnevernstjenesten følger barnevernslovens § 15-8 om samarbeid og samordning, samt nasjonalt forløp for barnevern – kartlegging og utredning av psykisk, somatisk og seksuell helse, tannhelse og rus, så er behovet dekket opp. Et slikt krav i enhver henleggelse vil føre til ytterligere dokumentasjon, også i saker der det ikke er aktuelt å samarbeide med andre fordi det også må begrunnes.
- **Forslag 18 Utrede legalitetskontroll for frivillige plasseringer.**
Vi mener at forslaget kan forstås som en kontroll av om barnevernstjenestens frivillige plassering rent faktisk er frivillig og om vi oppfyller lovens vilkår. Vi mener det må være tillit til at barnevernstjenesten kan gjøre vurderinger i hht. loven i samarbeid med familien som ender i frivillige løsninger uten at det må fattes en legalitetskontroll. Parter i saken har klagerett som kan benyttes. I mange situasjoner må barnevernstjenesten handle raskt og flere ledd som skal være med å beslutte en avgjørelse fører ofte til at det tar lenger tid.
- **Forslag 37 Nemnda må legge føringer for plasseringssted**
Dette er hverken nødvendig eller ønsket. Vi mener at loven gir klare føringer for hvilke plasseringssted barnevernstjenesten kan og bør velge, sett ut i fra barnets beste med hensyn til kultur, religion, familierelasjoner og andre særlige behov. Et vedtak om plasseringssted vil kunne medføre flere saker i nemnda, dersom det er behov for endringer underveis i plasseringen.
- **Forslag 86 Krav om tverrfaglig spesialistvurderinger i komplekse og krevende saker, og forslag 88 Regionale fagmiljøer som kan bistå kommunene.**
Forslaget fremstår som organisatorisk vanskelig. Det vil komme et «ekspertteam» for å veilede eller utføre arbeid i en familie. Ekspertisen plasseres utenfor barnevernstjenesten i stedet for å bygge opp kompetanse i tjenestene. Det kan være en fare for at barnevernstjenestens faglige vurderinger og kompetanse undergraves. Det kan være behov for faglig støtte i enkeltsaker i ulik grad, men utfordringen er når dette blir et krav i alle komplekse saker. Når barnevernstjenesten skal «høyere opp i pyramiden», jf Oppvekstreformen, så vil vi ha økt andel komplekse og krevende saker – dette er derfor kompetanse som barnevernstjenesten i stor grad må inneha. Tverrfaglig spesialistvurdering bør derfor være et tilbud og ikke et krav.
- **Forslag 87 Utredning av ansvarsoverføring.**
Vi mener at forslaget vil gå imot barnevernsreformen/oppvekstformen som nå er i gang. Det er nødvendig å fullføre en prosess for å se om det gir ønsket effekt før man endrer organisering på nytt.
- **Forslag 95 Oppfølging av kommende førstegangsførelse med egen barnevernserfaring.**
Ansvaret for å fange opp dette bør ligge på helsestasjonen/jordmor/svangerskapsoppfølging, og saker kan meldes slik som i dag.

- **Forslag 109 Harmonisering av barnevernsloven og tvisteloven i spørsmål om åpenhet i nemnda.**

Vi mener ikke at private parter alene skal samtykke til helt eller delvis åpne dører. Dette fordi en del foreldre ikke tar beslutninger som er til det beste for barna med tanke på hvilke og hvor mye opplysninger de utgir om barna sine. Vi ser dette blant annet i sosiale medier og «hat-grupper» mot barnevernet.

Barnevernstjenesten i Hamar støtter følgende forslag:

Det er flere forslag som støtter og styrker barnevernstjenestens arbeid.

Momentlister, felles portal for nettsted med informasjon og felles maler som skal være retningsgivende for hele barnevernsfeltet, gir større faglig trygghet og mer likeverdige tjenester over hele landet.

Flere av forslagene i kapittel 15 Nemnds- og domstolsbehandling av barnevernssaker, er viktige bidrag for å støtte barns rettssikkerhet og bedre prosessene i barnevernssaker.

- **Forslag 16 Presisere vilkåret for frivillig plassering**
Dette vil sikre bedre faglige vurderinger og sørge for at frivillige plasseringer blir tett fulgt opp og evaluert.
- **Forslag 17 Utrede formålet med frivillige plasseringer**
Forslaget gir rom for økt fleksibilitet, noe som er ønsket for å skreddersy tiltak til den enkelte familie.
- **Forslag 30 Liste over advokater i barnevernssaker**
Vi ser klart at dette har en sammenheng med bedret rettssikkerhet for barn og familier.
- **Forslag 32 Økt skriftlighet, Forslag 33 Tidsfrister for saker om yngre barn og Forslag 35 Utrede kortere og mer effektiv saksbehandling i nemnd- og domstol**
Disse forslagene gjør at nemnds- og rettsprosessen kan bli mindre belastende, både for partene og barnevernstjenesten.
- **Forslag 51 Oppsøkende krisehjelp for å støtte foreldre etter omsorgsovertakelse.**
En slik ordning vil ivareta foreldre på en bedre måte enn hva vi klarer å gjøre i dag.
- **Forslag 52 Presisering av familievernets ansvar**
Vi har over tid erfart et utfordrende samarbeid til familievernet. Vi oppfatter at mye står i deres lovverk som de per i dag ikke har anledning til å følge opp. En presisering av ansvar må derfor også sikre at familievernet har anledning til å følge opp de oppgavene de får.
- **Forsalg 58 Større beslutningsmyndighet til fosterforeldre.**
Støttes at fosterforeldre får klagerett og at det presiseres hva foreldreansvaret innebærer etter en omsorgsovertakelse.

- **Forslag 65 Fosterhjem tilpasset barns behov for relasjon, omsorg og behandling.**
Det støttes en utvikling og utvidelse av spesialiserte fosterhjem. Dette er et tiltak vi ofte ønsker, men sjeldent får. Har gode erfaringer de gangene vi har fått slike hjem.
- **Forslag 91 Sterkere sanksjoner overfor kommuner med vedvarende svikt.**
Det støttes at det i større grad settes fokus på kommuner med vedvarende svikt og hjelp til disse, fremfor et nasjonalt system som bygger på en praksis i kommunene som strever.
- **Forslag 100 Strammere tidsfrister for behandling av klager på vedtak**
Slik vi opplever praksis i dag, er ventetiden på avgjørelser uholdbar for alle parter. Vi har hatt saker med over et halvt års ventetid.
- **Forslag 104 Evaluering av ordningen med skikkethetsvurdering i utdanningene til arbeid i barnevernet.**
Det er ønskelig at nåværende ordning ses på, og at eventuell ny ordning stiller strengere krav til skikkethetsvurderingene som høyskolene gjør. Det bør stilles større krav til samarbeid mellom høyskolene og praksissteder vedrørende vurdering av skikkethet.
- **Forslag 106 Krav om jevnlig oppdatering politiattest**
Bør oppdateres jevnlig for å sikre at ansatte fortsatt fyller vandelskravene for stillingen.

Barnevernstjenesten i Hamar er usikre på følgende forslag:

- **Forslag 1 Barnerepresentantordning**
Om denne ordningen vil være til barnets beste avhenger av flere momenter. Vi støtter tanken om at talsperson, tillitsperson og tilsynsperson er den samme. Vi er skeptiske til om dette vil vanskeliggjøre barnevernstjenestens mandat, når det gjelder å få barn i tale, dersom barnerepresentantordningen får et for stort mandat. Om barnets rettigheter blir godt nok ivaretatt vil stå og falle på om en persons faglighet, holdninger og tilgang på barnet.
- **Forslag 13 Ny modell for barnevernets arbeid med undersøkelser**
Denne inndelingen ble tidligere praktisert, gjennom en tidlig vurdering av undersøkelsen med tanke på tanke på tiltak etter gammel lovs § 4-4 eller § 4-12. Fordelen med forslaget som nå foreligger er at denne klassifiseringen ikke gjøres før etter 1 mnd.
- **Forslag 78 Føringer om ettervern i Barnevernsfaglig kvalitetssystem**
Forslaget bør da differensieres mellom hjelpetiltak og omsorgstiltak, da det anses som uhensiktsmessig å snakke om ettervern med 16 åringer på hjelpetiltak.

Med hilsen

Gunhild Sunita Flaa
Barnevernleder

Elin Oppegård
Nestleder

Dette brevet er elektronisk godkjent og sendes uten håndskrevet signatur.